

KILKA SŁÓW O ROZWOJU MOWY I JĘZYKA

Umiejętność mówienia to sztuka, której uczymy się od momentu narodzin. Całe życie dbamy o to, by była skutecznym narzędziem zdobywania wiedzy, przekazywania jej, wraźnia siebie i budowania relacji z drugim człowiekiem. **Język** – narzędzie poznania świata – jest jednym z głównych oddziaływań edukacji przedszkolnej. To właśnie na ten czas przypada najintensywniejszy okres rozwoju rozumienia mowy i mówienia oraz przygotowania do pisania, czytania i rozumienia tekstów. Język jest uwarunkowany biologicznie i środowiskowo – dziecko rodzi się z określonymi predyspozycjami, które pod wpływem czynników środowiskowych pozwalają mu nabywać kolejne umiejętności językowe. Stąd też duża rola stymulacji rozwoju dziecka we wszystkich obszarach istotnych dla komunikacji. Stymulacja powinna obejmować: **motorykę małą**(ruchy dłoni i palców) i **dużą** (ruchy angażujące całe ciało lub jego znaczną część, np. chodzenie), percepcję wzrokową i słuchową, uwagę, pamięć, zabawę, zachowania społeczne i emocje oraz lateralizację, inaczej stronność czyli funkcjonalną dominację jednej ze stron ciała. Harmonijne dojrzewanie we wszystkich obszarach jest gwarancją prawidłowego rozwoju mowy, a nieprawidłowości w obrębie poszczególnych sfer rozwojowych niosą ryzyko negatywnych skutków dla rozwoju języka, a w konsekwencji rozwoju poznawczego dziecka.

Pierwszy rok życia – taki duży!

Pierwsze urodziny dziecka to czas pierwszych kroków i pierwszych słów, dziecko buduje inne umiejętności niezbędne dla rozwoju mowy i języka. Pierwsze sygnały, że nasz maluch jest gotowy się z nami komunikować, to jego uśmiech w odpowiedzi na nasz, poszukiwanie ukrytego przedmiotu, naśladowanie dźwięków, sylab, prostych ruchów, zabawy w „sroczkę”, „kosi- kosi”, „a kuku”. Wreszcie pojawia się istotny dla rozwoju mowy i języka gest wskazywania palcem, których w kolejnych miesiącach życia będzie doskonalony i używany jako żądanie przedmiotu lub informowanie opiekuna o czymś wartym uwagi.

Najważniejsze osiągnięcia w rozwoju językowym dziecka w pierwszym roku życia to:

- uśmiech społeczny;
- głużenie – pojedyncze dźwięki, samogłoski;

- gest wskazywania palcem;
- gaworzenie – sylaby;
- naśladowanie dźwięków i prostych ruchów, np. taki duży;
- intencjonalne zachowania mające np. na celu przywołanie opiekuna,
- wskazywanie obrazków w książeczkach,
- rozumienie przekazów mimicznych, poleceń popartych gestem, nazw niektórych osób, czynności czy przedmiotów,
- pierwsze proste słowa i wyrażenia dźwiękonaśladowcze.

Opr. Alicja Łukasińska